

V Міжнародна науково-практична конференція

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

ГУБАЛЬ М.В., ЛАВРЕНОВА М.В. ЗНАЙОМСТВО МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З БІОГРАФІЄЮ ПИСЬМЕННИКА НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....	103
ДАНИЛЬЧЕНКО О.А. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	105
ДАНЧ Я.П., КЕРЕСТЕЙ В.Є., ЧЕКАН О.І. ВПЛИВ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	106
ДЕМЕНЬ П. РЕГО Г.І. РОЗВИТОК ТАЛАНТІВ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ НА ПРИКЛАДІ РОЗВИВАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «МАЙСТЕРНЯ КАЗОК».....	108
ДОБОНІ А.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ГУМАНІСТИЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	110
ДОБОНІ А.А., ХОМА О.М. ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯБУКВАРНОГО ПЕРІОДУ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ.....	112
ДОБОШ О.М. ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСТВА З БАТЬКАМИ.....	113
ДОБРУНИК Я.В., ТЯГУР В.М. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	116
ДОЛГОШ Н.М., ЛАЛАК Н.В. МОДЕЛЮВАННЯ СУЧАСНОГО УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	118
ДОМБИ А., ДОМБИ М.-А., РЕГО Г.І. РОЛЬ НАСТАВНИЦТВА В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ УГОРЩИНИ.....	121
ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДИДАКТИКИ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	123
ДОЧИНЕЦЬ Г.Д., ВОВЧОК В.М., ЧЕКАН О.І. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЄВОГО СЛУХУ.....	125
ДУДА О.-М.О., ФЕНЧАК Л.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗЗСО.....	128
ДУДАР Х.І., ОЛІЙНИК Г.М. СУЧАСНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ВОЛОНТЕРІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ.....	130
ЄСЕНОВСЬКА Ю.М., ХОМА О.М. МЕТОДИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5 КЛАСІ ЗЗСО.....	132
ЖУПАНИН Т.В., ЛІБА О.М. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ.....	134

модель поведінки такого офіцера та здатність його до ефективної професійної діяльності.

Виділено такі змістовні компоненти соціально-правової компетентності майбутнього офіцера НГУ: організаційний, профілактичний, правовиховний, правозахисний, просвітницький. Розкрито сутність кожного компоненту. Визначено, що соціально-правова компетентність майбутнього офіцера НГУ щодо виконання функцій з охорони громадського порядку включає такі структурні компоненти: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, діяльнісно-поведінковий, ціннісно-смысловий, рефлексивний. Розкрито сутність цих компонентів.

Констатовано, що сьогодні залишаються не розробленими критерії, показники та рівні сформованості соціально-правової компетентності майбутніх офіцерів НГУ. Відтак постає необхідність їх розроблення, що дасть змогу перейти до розгляду технологій формування такої компетентності та розробити структурно-функціональну модель її формування.

ДАНЧ Я.П.,
КЕРЕСТЕЙ В.С.,
ЧЕКАН О.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ВПЛИВ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі розвитку суспільства людство все більше уваги приділяє дошкільному періоду життя людини, становленню його особистості, особливостям соціалізації, збереженню і формуванню психічно і фізично здорового покоління. Взаємозв'язок мовленнєвих і комунікативних навичок у дітей з мовленнєвими порушеннями перешкоджають здійсненню повноцінного спілкування. Наслідком цього є: нерозвиненість форм комунікації (діалогічне та монологічне мовлення), а також особливості поведінки: нецікавість, негативізм.

Дитина з вираженими мовленнєвими порушеннями змушена уникати колективних ігор, у неї відбувається зниження активності у спілкуванні. Таким чином, це призводить до низки небажаних відхилень у поведінці, характері (замкненості, draжливості, апатії).

У структурі психолого-педагогічних причин, які викликають труднощі у комунікації старших дошкільників, важливо виділити: 1) соціальні:(дефіцит спілкування з оточуючими, який викликає загальну затримку в засвоєнні дитиною суспільного досвіду: сімейної взаємодії з дитиною, як з об'єктом, процес спілкування супроводжується певними установками; стиль спілкування (авторитарний, ліберальний, гіперопіки і так далі), який частіше всього вибирають батьки; 2) педагогічні: авторитарний і ліберальний стилі спілкування педагога з вихованцями; недостатнє відведення часу у ході навчально-виховного процесу нерегламентованим видам діяльності старших дошкільників, а саме самостійній ігровій діяльності; 3) психологічні: особливості психіки дитини та поведінки.

Лев Семенович Виготський підкреслював, що розвиток усного мовлення – найбільш зручне явище для того, щоб простежити механізм формування особистості та зіставити ці явища з типовим ученням про умовні рефлекси, психологічним підходом до них. Також, дослідженнями уваги у дітей з порушеннями мовлення займалися такі вчені як: Т. Синякова, Ю. Гаркуша, О. Усанова. Вони трактували, що увага цих дітей характеризується низкою особливостей, зокрема: нестійкістю, труднощами в плануванні власних дій.

Питанням вивчення мислення займалися: Т.Фотекова, І. Власенко та інші. Вони виділяють зниження рівня узагальнень, недостатнє вміння в побудові причинно-наслідкових зв'язків, умовиводів. Особливості емоційно-вольової сфери, якостей особистості дітей цієї категорії досліджені О. Орловою, Л. Гончаруком, Л. Шипіциною, Л. Волковою та іншими.

Метою дослідження було визначення мовленнєвих чинників, що зумовлюють особливості формування особистості дітей дошкільного віку. Під час дослідження використовувались такі методи: теоретичні – аналіз, узагальнення психолого-педагогічної, лінгвістичної, методичної літератури; емпіричні – спостереження за формуванням особистості дітей з мовленнєвими порушеннями, бесіди з батьками та педагогами, проведення психолого-педагогічного експерименту констатувального характеру; статистичні – кількісна та якісна обробка результатів.

Об'єктом дослідження є: психофізичний розвиток дітей з мовленнєвими порушеннями. У ході дослідження вирішувалися такі завдання:

- проаналізувати і узагальнити науково-теоретичну літературу про мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку та його відхилення, психологічні особливості дітей, що мають мовленнєві вади;
- з'ясувати психофізіологічні особливості дітей з мовленнєвими порушеннями у порівнянні з дітьми із нормальним мовленнєвим розвитком;
- розробити методичні рекомендації щодо попередження виникнення вторинних вад у дітей з мовленнєвими дефектами.

Дослідницька робота включала в себе проведення обстеження дітей за допомогою різних методик. Робота була спрямована на виявлення ступеня відхилення в психіці дитини, яка має вади мовлення, в умовах її природної діяльності, а також на виявлення особливостей формування особистості у дітей цієї категорії.

Отже, аналіз науково-методичної літератури та дослідницької роботи показали, що мовленнєві дефекти значною мірою впливають на формування особистості. Але слід зазначити, що мовленнєві порушення не однаково впливають на психофізичний розвиток дітей – чим складніше дефект, тим більше уваги слід приділяти психологічній стороні.

Варто зазначити, що мовленнєві порушення не можуть зникнути самостійно, тому необхідна систематична, корекційно-попереджувальна робота, яка сприятиме психофізичному розвитку дітей.

Список використаних джерел

1. Волковська Т.Н., Юсупова Г.Х. Психологічна допомога дошкільникам з загальним недорозвиненням мови. - М.: Книголюб, 2004.

2. Логопедія / Под ред. Л.С.Волковой. - М.: Просвещение, 1999.

3. Соботович Є. Нормативні показателі мовленнєвого розвитку дитини дошкільного віку // Дефектологія. - 2003. - №2. - С. 7-12.

ДЕМЕНЬ П.

Клузький університет імені Бабеша-Бойяї, Румунія

РЕГО Г.І.

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти, Україна

РОЗВИТОК ТАЛАНТІВ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ РОЗВИВАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «МАЙСТЕРНЯ КАЗОК»

Кожна дитина – це особлива людина, яка розвивається по-своєму, індивідуально. Одна, завдяки своїм генам, – виросте високою, інша – залишиться низькою. Завдяки своїм природним задаткам, дехто може добитися в житті більшого ніж їх ровесники, виділитися серед інших в тій чи іншій сфері діяльності. Що кому передбачено, і чому, це велика загадка. Очевидно, це залежить від генів наших далеких або близьких предків. Як стверджував Міхаль Чіксентмігалі, наші успадковані риси керуються випадковістю [1].

Саме дошкільний вік є тим періодом в житті людини, коли утверджуються її задатки та здібності, формується її ментальність, відбувається становлення її як особистості. Для розкриття та розвитку талантів дитини потрібні каталізатори: навколишнє середовище, зовнішня підтримка та педагоги.

Згідно результатів аналізу наукової літератури, присвяченої дослідженням розвитку здібностей чи талантів, можемо констатувати, що до десятого року життя дитини доцільно говорити тільки про її задатки, які тільки тоді зможемо розвивати достатньою мірою, якщо підтримуватимемо талановиту дитину, а розвиток її таланту сприйматимемо комплексно [2]. Все це слід робити вже з моменту її народження, слідкуючи за змінами, які відбуваються в її поведінці.

Основою для розвитку таланту є свобода і творче середовище, яке оточує дитину. Саме тому, одним із пріоритетних завдань закладів дошкільної освіти є забезпечення відповідного розвивального середовища [3].

Розпізнавання талантів у дошкільному віці непросте завдання, оскільки розвиток дитини нерівномірний, спалахи можуть швидко зникнути, тому педагогу потрібно знати необхідні характеристики, за якими він зможе розпізнати талановитих дітей. Це може відбуватися за допомогою спостереження, вивчення інтересу та моніторингу діяльності дитини. Після відповідного аналізу стає можливим розпочати процес подальшого розвитку дитини, який забезпечується самостійними та рольовими іграми, індивідуальними бесідами тощо [4].

В своєму дослідженні ми теж, – поки що на рівні роздумів, – говоритимемо про талант з акцентом на комунікативні здібності дітей дошкільного віку. Для цього, в угорськомовних дошкільних закладах м. Клуй-Напока (Румунія) нами було виявлено дошкільників з високим рівнем комунікативних навичок і створено для них окремі «майстерні казки», де б вони мали змогу розвивати свої мовленнєві здібності. «Майстерні казки» дають гарну можливість зібратися

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>